

N:o 30.

Af herr E. W. Wretlind, om ändring i bestämmelserna om befordran med posten af tidningar och tidskrifter.

Det är känt och erkänt, att postverket i vårt land under de sista decennierna nått en hög och tidsenlig utveckling, hvilket ländt till både allmänhetens och statsverkets nytta. Nedsatta porton och ökad bekvämlighet för allmänheten hafva visat sig medföra en så betydlig stegring i postverkets anlåtande, att de lägre portosatserna medfört för postverket icke allenast icke förlust utan tvärtom vinst. Äfven lokalposten har utvecklats allt mer och mer och bjuder i allmänhet samma fördelar som korrespondens emellan olika orter, ehuru endast för bref till lägre porto. Men i ett hänseende har lokalposten blifvit på ett mycket styfmoderligt sätt behandlad, hvilket synes mig påkalla en rättelse. Det är nemligen med afseende på tidningsprenumerationen.

Härom stadgar § 41 mom. 1 i nu gällande allmän poststadga, utfärdad af kongl. generalpoststyrelsen den 31 december 1881, följande:

»Önskar någon, att tidning, som inom riket utgifves å annan ort, än der han bor eller vistas, skall honom genom Postverkets försorg tillhandahållas, och anmäler han sig för sådant ändamål vid postanstalt till prenumeratån å samma tidning, har han dervid att i förskott för den tid, hvarför prenumeratån sker, utföfver belöpande prenumeratånspris till postkassan erlågga en särskild afgift för tidningens postbefordran, hvilken afgift skall i allmänhet motsvara: för tidning, som utkommer mer än en gång i veckan, en fjerdedel af prenumeratånspriset och för tidning, som utkommer endast en gång i veckan eller mindre ofta, en åttendedel af samma pris, men ej må för år och i förhållande dertill för kortare prenumeratånstider öfverstiga

5 kronor, om tidningen utkommer oftare än 2 gånger i veckan och

hvarje nummers ytinnehåll, beräknadt efter papperets ena yta, icke öfverstiger 90 kvadratdecimeter;

1 krona 50 öre, om tidningen utkommer två gånger i veckan och hvarje nummers ytinnehåll icke öfverstiger 90 kvadratdecimeter;

75 öre, om tidningen utkommer en gång i veckan och hvarje nummers ytinnehåll icke öfverstiger 90 kvadratdecimeter; eller

60 öre, om tidningen utkommer mindre ofta än en gång i veckan och hvarje nummers ytinnehåll icke öfverstiger 220 kvadratdecimeter;

börande dock härvid tillika iakttagas, att, för hvarje gång prenumeration å tidning vid postanstalt sker, beloppet af ifrågavarande afgift, ehvad prenumerationen afses längre eller kortare tid och ehvad tidningens prenumerationspris är högre eller lägre, alltid skall utgöra minst 20 öre för hvarje särskildt tidningsexemplar.»

Mot denna billiga och noggrant detaljerade taxa vill jag ingalunda göra någon anmärkning. Men det synes mig förvånansvärdt, att postverket icke kan eller rättare icke vill befordra en tidning tvärt öfver gatan i samma stad, der denna utgifves, för samma pris, som kräfves för samma tidnings befordran t. ex. från Haparanda till Ystad jemte hembärning till prenumeranten på platsen.

Denna skyldighet eller, fast hellre sagdt, rättighet har nemligen postverket beröfvat sig genom orden i den nu anförda paragrafens första rad, då det heter:

»Önskar någon, att tidning, som inom riket utgifves å annan ort, än der han bor eller vistas, skall honom genom» o. s. v.

Det är svårt förstå, att icke *postverket* skulle hafva verklig vinst och fördel af att de här kursiverade orden i anförda paragraf uteslötes, då ju detta tydligen innebure, att postverket vid prenumeration på tidning, som utgifves på samma ort der prenumeranten bor eller vistas, finge samma ersättning för *endast hembärningen* som nu tillkommer postverket för tidningens postbefordran längre eller kortare väg *jemte hembärningen*. För de flesta utgifvare af mindre ofta utkommande tidningar och tidskrifter skulle det äfven vara en förmån att kunna göra distribution af sina arbeten genom postkontoret i den stad, der tidningen eller tidskriften utgifves, enär denna distribution ofta blefve för dem billigare än på annat sätt genom bud, tidningskontor eller bokhandlare.

För allmänheten slutligen blefve det också i de flesta fall en fördel genom den noggrannhet och regelbundenhet, hvarmed de periodiska tryckalsterna då komme till adressaterna.

Då således detta medgifvande vore till fördel för *alla* parterna, synes intet hinder böra möta för dess genomförande. Den enda invändning, som

synes mig kunna göras, vore den, att arbetspersonalen vid postkontoren i de större städerna icke skulle räcka till, i fall der utkommande *dagliga* tidningar mera allmänt finge sin distribution genom lokalposten. Men dels är detta senare icke sannolikt, då de dagliga tidningarne böra kunna både billigare och snabbare spridas genom egna tidningsbud, och dels borde det icke kunna leda till annat än vinst för postverket att för sålunda ökad arbete öka sin personal.

Slutligen vill jag påpeka, att kongl. poststyrelsen innevarande år medgifvit ett kringgående af poststadgans föreskrift i nu ifrågavarande paragraf, i det att poststyrelsen nemligen tillåtit, att en i Upsala utkommande månadsskrift, »Sveriges ungdom», kan såsom bilaga få medfölja icke mindre än 26 olika tidningar från olika städer. Då nu sannolikt dessa 26 i nästan alla Sveriges olika landskap utkommande tidningar äfven hafva prenumeranter i Upsala, så få dessa upsalaprenumeranter faktiskt å Upsala postkontor prenumerera på en i Upsala utgifven tidskrift, för såvidt nemligen denna först sändes t. ex. till Visby för att medfölja Gotlands tidning eller till Sundsvall för att medfölja Sundsvalls tidning eller till Åmål för att medfölja Amålsposten tillbaka till Upsala. Men samma upsalaprenumerant är förmenad att på Upsala postkontor prenumerera på samma tidning, »Sveriges ungdom», *allena*, ehuru postbefordringsafgiften då enligt tidningstaxan blefve för postverket större.

På grund af hvad jag sålunda haft äran anföra och för att bereda kongl. postverket, allmänheten och tidningsutgifvare ömsesidiga större fördelar, anhåller jag få föreslå, att Riksdagen för sin del behagade besluta,

att i kongl. poststadgans § 41 mom. 1 den ändringen göres, att orden »å annan ort, än der han bor eller vistas» utgå, så att § får följande lydelse: *Önskar någon att tidning, som inom riket utgifves, skall honom genom postverkets försorg tillhandahållas o. s. v.*

Stockholm den 25 januari 1887.

E. W. Wretlind.